

Η Ελένη του είναι

Επήρε με την αύρα της καθάρια
Να περπατά ξυπόλητη ανάμεσα 'πο Σπαρτάτικα πιθάρια
ολόλευκα, μαρμάρια τα χέρια
σγουρή και ρόδινη η κόμη της λουσμένη με αστέρια
βαθυγάλαζο φόρεμα αέρινο
βλέμμα μελωμένο, αμέριμνο
Εστάθηκε στου μουσείου την κορφή
Προτού ξάγρυπνη στο ορίζοντα να φανεί η ροδοδάκτυλη αυγή
Ευχές φτερωτές ν' ανταλλάξουν, πρωϊνές
Κι ύστερα κείνη να αποσυρθεί στις κρυφές της γωνιές
Πνεύμα ανήσυχο, να την ζηλεύει ο Μάρτης
Όμορφη σαν ανοιξιιάτικο πρωϊνό,
Ελένη τ' όνομά της...
Γλιστρούσε σαν το φως μέσα από τις περσίδες
Μύριζε λάδι και κρασί,
όπως όλες άλλωστε οι Ελληνίδες
Γελούσε σ' όλα τα αγάλματα, τους επισκέπτες, τα παιδιά
Τραγουδούσε τα κρύα βράδια κι έλαμπε ζεστασιά γλυκιά
Μα σαν γύριζε χορεύοντας στους διαδρόμους με ανάλαφρα πατήματα
ήκουσε κόρη απαρηγόρητη κι ύστερα βαριά τα βήματα
"Ας ήμουν αιθέρας ελαφρύς
να 'μουν στάχυ ολόχρυσο καμωμένο όλο από γης
Ας ήμουν σπιθίτσα 'πο φλόγα λατρείας του Διονύσου
ας ήμουν φύλακας του Άδη μα να ήμουν μαζί σου"
Και τα μάτια της εράγισαν σαν λίμνες παγωμένες
Οι λύπες της φαινόντουσαν 'πό θειάφι καμωμένες
Απόρησε η Ελένη για ποιόν να λέει απ' τα πλήθη

Κι όμοιαζαν τα δάκρυα ωσάν λυσσαλέα στίφη
“Που χάθηκαν εκεί στου Σκαμάνδρου την πεδιάδα
και για μένα άφησες πίσω του θρήνου την αφάδα
να σ’ ενθυμούμαι τα πρωϊνά, χειμώνα, θέρος
και τις νυχτιές σ’ αναζητώ στ’ ουρανού το μέρος”
Σκοτεινίασε η Ελένη, κύλησε από πάνω της το χρώμα
Κείνη η αιώνια πληγή ήταν που την λάβωνε ακόμα
Έσπευσε ταχεία των σκελών στην αίθουσα την κεντρική
Κι εκεί προσέπεσε ικέτιδα στα πόδια του ποιητή
Ευριπίδη τότε λέγαν, μορφή παράξενη, ονειροπόλα
Μα σαν μπρος του θώρησε την Ελένη τα ‘χασε όλα
“Αλησμόνητε και ξακουστέ ποιητή Ευριπίδη
παρακαλώ σε θερμά, αρκετά έχω υποφέρει ήδη
Άναψε σπίρτο, φωτιά πορφυροφορεμένη
και κάνε το έργο σου στάχτη εκείνη που με περιμένει
τον χρόνο πίσω γύρισε, κάλπασμα γρήγορο η στιγμή
σβήσε των Τρώων τις πληγές, και των Ελλήνων την κραυγή
Κι άσε με να πέσω μες του Σκαμάνδρου την πνοή
δεν καρτερώ πια να ζω βουτηγμένη σ αυτήν την ενοχή
“Λευκόχερη Ελένη, ψυχή και σώμα από αρετή
Η θλίψη σου και μόνο είναι αρκετή
για κείνους όπου χάθηκαν πιστοί για τ’ όνομά σου
μαυρισμένα μάτια έχοντες ενόψει του Τρωϊκού θιάσου
Μα η Ελένη βαθιά αισθανόταν τραγωδία την ζωή
κι αμέσως πρόφτασε να ζυγώσει
εκεί που κρύβεται τρανό το έργο του ποιητή..
επήρε τσακμάκι κοφτερό και πυρωμένο σπίρτο
καψάλισε, διαμέλισε το ποίημα δίχως οίκτο

Ερήμωσαν τα όνειρα, ταξίδια του ποιητή
Θερίστηκε σαν Ιούλιος μήνας , της φαντασίας κοιλάδα νοητή
Χύθηκε η στάχτη από τα χέρια, κόκκοι από γκριζα κλεψύδρα
και με την σκέψη μόνο αυτού γαλήνη ποτέ μου δεν ήβρα
Τρεμούλιαζε μόνο μελαγχολικά τώρα
του σπύριττου η λευκή σπιθίτσα από ώρα
Άδειο όμως το δώμα, ψυχή δεν περιμένει
μόνο κείνης η αέρινη εσάρπα στο πάτωμα κείτονταν χυμένη
Αντίλαλο είχε τ όνομά της μα ψίθυρος μόνο παραμένει
Ζωή και θέρμη της φωτιάς, μα πουθενά η Ελένη
Σκοτάδι και σιωπή, εκείνη μισόσβηστο φανάρι
κι έπεφτε σαν φυτού καρπός από χρυσό κλωνάρι
Μα ξάφνου πάτησε γης και γρασίδι δροσερό
και μπρος στα μάτια της έλαμψε θέαμα τρανταχτό
καθάριο άνεμο, κοιλάδα που λικνίζεται υπό το φως του ηλίου
ασημόστρωτη πεδιάδα, λεύκες γέρικες στο πρόσωπο του Ιουλίου
Εκείνη τότε αφέθηκε, τα μάτια της εχάθηκαν στου ηλίου την δύση
τα εδάφη και οι πλαγιές κάτω από ροδαλές κλωστές τα σάνδαλά της
είχαν κρύψει
Έριξε βλέμμα ξέγνοιαστο στον ορίζοντα και πέρα
Ωστόσο με μιας έσβησε η γλυκιά ημέρα
Το πρόσωπο το γελαστό του ήλιου διαδέχτηκε η Αθηνά
με αλόγατα σπάνιας ομορφιάς, δύσκολα να βρεθούν πουθενά
Το δάκρυ της Ελένης αγρίεψε την όψη της Θεάς
κι έτσι το χέρι της λευκό άπλωσε να το διώξει με μιας
“Ω ξακουσμένη Ελένη,
έρμη ψυχή σε θάλασσες και ξένες χώρες πολυταξιδεμένη,
Άλλο μην λυπάσαι πια για τον χαμό της Τροίας

Δεν αρμόζει στο ήθος μιας Ελληνίδας αριστοκράτισσας κυρίας

Άκου με κι εμείς τ' όνομά σου έχουμε συγχωρέσει

Μα πρέπει κι ο εαυτός σου ετούτο να μπορέσει

διότι παραλογίζεσαι να διώχνεις απ' το βλέμμα σου την μέρα

για ψυχές που από καιρό' χουν γίνει παρέα στον αιθέρα

Κοίταξε γύρω σου, αποδέξου ότι έχει συμβεί

κι απάντησε μου ειλικρινά η ιστορία σου αν έχει μοιραία αποβεί

είπε και σιώπησε η Θεά

Έτσι η Ελένη πήρε να περιφέρεται σε νεκρωμένα μονοπάτια και πέτρινα
στενά

Αψίδες γκρεμισμένες, στάχτες, φυλάκια σκοτεινά

Ύλη άμορφη οι φιλντισιένιες πανοπλίες και τα ξίφη

τα γρανιτένια φυλαχτά που ανήκαν στων Τρώων τα στίφη

Κι εκεί πιο πέρα, στου Δούρειου Ίππου τ' απομεινάρι

σκαρφάλωσε επιδέξια για της Αθηνάς την χάρη

Κει μέσα βρήκε να επιπλέουν σκόρπιες Ελλήνων αναπνοές

κοφτές, τρεμάμενες, αναστεναγμούς και τελευταίες εκπνοές

Χρυσοκέντητα χαμόγελα πονεμένα, σκισμένο σεντόνι από πνεύμα
Ελληνικό

Βαθυγάλαζη σιωπή, ξύλο καψαλισμένο ατόφιο λυρισμό

Η Ελένη σκόνταψε μεθώντας στην ζεστασιά του φεγγαριού

Στ' ασημένια φύλλα ελιάς τα μάτια της καθρεφτίζονταν σαν μικρού
ελαφιού

Πιάστηκε γοργά από ελαφρύ, κούφιο κλαδί

και κόβοντάς το έφτιαξε ιδιόμορφο δαδί

Διέσχισε ποτάμια ολόκληρα, σπασμένες λόγχες και ασπίδες
θρυψαλισμένες

κι εμπρός της εμφαντάστηκε Τρωαδίτισσες μαυροφορεμένες

Μα σ' ένα παράθυρο μισό τρεμόσβηνε ένα φως

ανάμεσα σε απομεινάρια που 'ταν πια παρανάλωμα του πυρός

Ένα κερι λιωμένο

άμοιρο σχεδόν τρεμόσβηνε κοιτώντας τα γκρεμισμένα κτίρια
αφηρημένο

Εκείνη το περιμάζεψε, ότι του 'χε απομείνει

Δεν θα τ' άφηνε από μόνο του να σβήνει

Ανέβηκε γοργά γοργά σε λοφίσκο υψωμένο

και το κερι παρέμεινε ακόμη αναμμένο

Κοίταξε τ' αστέρια ένα ένα, τον ουρανό σαν χάρτη

που όμοιαζε με ανθόσπαρτο χαμομηλιών λιβάδι στα τελειώματα του
Μάρτη

Χρύσιζε το φεγγάρι και της χαμογελούσε

ο άνεμος ορμητικός τα μαλλιά της ανέμιζε και τα πετούσε

Γύρισε και πρόσεξε τα κάποτε στρατόπεδα που τώρα στέκαν άδεια

κι ο αέρας έδιωξε την στάχτη με τ' απαλά του χάρδια

Μπροστά της βρέθηκαν και πάλι

των Τρώων ο μόχθος και των Ελλήνων η πάλη

Άρματα, όπλα βαριά κι αστραφτερές περικεφαλαίες

Φόβος, οργή, αιωρούμενα και σκέψεις φευγαλέες

Πολυμελής θίασος σαν θέατρο εστήθηκε μπροστά της

Όμως ξεκίνησε εκείνης να σβήνει η θωριά της

Επρόλαβε τον Αχιλλέα με τον Έκτορα να πιάνονται στα χέρια

Τον Πάρη κόντρα στον Μενέλαο με αιχμηρά μαχαίρια

Ο κίνδυνος την έπνιγε, μα πια οι τύψεις όχι

την αλήθεια τώρα έβλεπε και την καθρέπτιζε μια λόγχη

Πέρα στο διαλυμένο της μπαλκόνι

το πλαστό απ' την Ήρα είδωλο της Ελένης στεκόταν εκεί, μόνη

Ακούγονταν σαλπίσματα πολεμικά και φρικαλέες τσιρίδες

απ' όλο τούτο το θέατρο μόνο το είδωλο ήταν βουβό πίσω απ' τις
περσίδες
μέσα στα γυάλινά του μάτια καθρεφτίζονταν τα έγκατα του Άδη
και πίσω από κείνα φάνηκε το πρόσωπο της Ήρας σαν σημάδι
Πως της βάσταξε η καρδιά για έναν αφελή Τρώο
να μην αφήσει επί γης το είδωλο πλάθοντας ούτε ελιάς κλαδί σώο
κι ύστερα για τον εφιάλτη όλεθρο Τρώων και Αχαιών
η Ελένη να σηκώσει όλο το βάρος των ευθυνών
Το ψέμα, η πλάνη, εκείνη όμως την άφησαν να φύγει
κι ας έτσι απ' τα παλάτια του Θεοκλυμένου είχε ξεφύγει
Αμέσως άνοιξε τα μάτια της ξανά
κ' ήβρε την Αυγή και πάλι να την χαιρετά
Τα πορφυρά της ακροδάχτυλα τον ορίζοντα άγγιξαν
και τα φώτα στην είσοδο του μουσείου άνοιξαν
Με ένα τελευταίο γέλιο, με ένα χαμόγελο κι ευχή
μαρμάρωσε η Ελένη κι έμεινε στου κτιρίου την σκεπή
Από τα χελιδόνια ως τους φιλοπερίεργους περαστικούς και διαβάτες
από τους μουσειακούς εργάτες ως τις γάτες
Θύμιζε πάντα εκείνη στην κορυφή ψηλά
πως το ψέμα δύσκολα στεριώνει πουθενά
και πως η αλήθεια πάντοτε στο τέλος εμφανίζεται
ενώ στους άπληστους, τα είδωλα και τους αδίκους τίποτα δεν χαρίζεται
αρκεί μόνο μια καθαρή ματιά και πνεύμα ειλικρινές
γιατί ποτέ κανείς δεν αρκέστηκε σε ψεύτικες χαρές
να κοιτάξουμε λοιπόν την δική μας Τροία και του κόσμου τα προσωπεία
στα μάτια
Διότι μόνο τότε διακρίνουμε το είναι ≠ φαίνεσθαι χωρίς συγχωροχάρτια
...

Μελίνα Παγώνη, Ιούνιος 2022, Αθήνα